

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Spraw Zagranicznych
i Unii Europejskiej (138.)

29 marca 2023 r.

Porządek obrad:

1. Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie wyboru posłów do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, uchylającego decyzję Rady 76/787/EWWiS, EWG, Euratom oraz Akt dotyczący wyborów przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, załączony do tej decyzji – 2022/0902 (APP).
2. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) zmieniającego Protokół nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – 2022/0906 (COD).
3. Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania orzeczeń i przyjmowania dokumentów urzędowych dotyczących pochodzenia dziecka oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia pochodzenia dziecka – COM(2022) 695.
4. Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie harmonizacji pewnych aspektów prawa dotyczącego niewypłacalności – COM(2022) 702.
5. Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie struktur akcji obejmujących akcje uprzywilejowane co do głosu w spółkach ubiegających się o dopuszczenie ich akcji do obrotu na rynku rozwoju MŚP – COM(2022) 761.
6. Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2014/65/UE w celu zwiększenia atrakcyjności publicznych rynków kapitałowych w Unii dla przedsiębiorstw i ułatwienia małym i średnim przedsiębiorstwom dostępu do kapitału dla oraz uchylającej dyrektywę 2001/34/WE – COM(2022) 760.
7. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) 2017/1129, (UE) nr 596/2014 i (UE) nr 600/2014 w celu zwiększenia atrakcyjności publicznych rynków kapitałowych w Unii dla przedsiębiorstw oraz ułatwienia małym i średnim przedsiębiorstwom dostępu do kapitału – COM(2022) 762.
8. Wniosek dotyczący dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do przepisów dotyczących VAT w epoce cyfrowej – COM(2022) 701.
9. Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 904/2010 w odniesieniu do ustaleń dotyczących współpracy administracyjnej w dziedzinie VAT niezbędnych w epoce cyfrowej – COM(2022) 703.
10. Akty ustawodawcze bez uwag – propozycja: COM(2022) 729, COM(2022) 731, COM(2022) 732, COM(2022) 748, COM(2023) 010, COM(2023) 031, COM(2023) 053, COM(2023) 063, COM(2023) 064, COM(2023) 065, COM(2023) 108.
11. Akty nieustawodawcze, w sprawie których komisja nie wystąpi o stanowisko rządu – propozycja: COM(2022) 704, COM(2022) 741, COM(2022) 742, COM(2022) 743 oraz COM(2023) 2, COM(2023) 23, COM(2023) 41, COM(2023) 42, COM(2023) 46, COM(2023) 48, COM(2023) 49, COM(2023) 51, COM(2023) 55, COM(2023) 56, COM(2023) 69, COM(2023) 82, COM(2023) 87, COM(2023) 92, COM(2023) 105, COM(2023) 107, COM(2023) 109, COM(2023) 114, COM(2023) 120, COM(2023) 123.
12. Opinia dotycząca sprawozdania z wyników Konferencji w sprawie przeszłości Europy.

(Początek posiedzenia o godzinie 9 minut 03)

*(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący
Bogdan Klich)*

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dzień dobry, witam państwa na kolejnym, sto trzydziestym ósmym posiedzeniu Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej.

Proszę państwa, to, z czym dzisiaj będziemy mieć do czynienia, to swoisty maraton, bo oprócz przedstawionego już państwu porządku obrad dojdzie jeszcze jedna sprawa, bardzo istotna, mianowicie opinia Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej Senatu RP, dotycząca sprawozdania z wyników Konferencji w sprawie przyszłości Europy, przyjęta – mam nadzieję, że przyjęta – na posiedzeniu w dniu 23 marca 2023 r.

Chciałbym powitać wszystkie panie i panów senatorów, zarówno tych obecnych na sali, jak i tych obradujących z nami zdalnie. Witam serdecznie również przedstawicieli rządu. W imieniu Ministerstwa Sprawiedliwości jest pan Marcin Romanowski, podsekretarz stanu – witam, Panie Ministrze – wraz z zespołem, licznym zespołem. Witam pana Bogusława Majczynę z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, zastępcę dyrektora Departamentu Prawa Unii Europejskiej. Ministerstwo Finansów reprezentuje dzisiaj pani Anna Chałupa, wiceminister, wraz z zespołem, a cały zespół obraduje z nami zdalnie. Witam państwa. I wreszcie mamy Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji z panem Grzegorzem Ziomkiem na czele, dyrektorem Departamentu Administracji Publicznej – witam pana – a także naszych gości z Biura Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Polskiego Towarzystwa Prawa Administracyjnego oraz

Stowarzyszenia „Miłość nie wyklucza”. Witam serdecznie wszystkich naszych gości. Zdalnie są z nami eksperci Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej – witam również gorąco państwa ekspertów.

Nie będę odczytywał porządku obrad, który został państwu dostarczony. On składa się z 10 punktów... z 11 punktów. Proponuję, aby po punkcie jedenastym, dotyczącym aktów nieustawodawczych, został dodany jako punkt dwunasty ten właśnie punkt, który sygnalizowałem na początku, czyli: opinia Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej w sprawie wyników konferencji o przyszłości Europy. Przypomnę, że pani senator Jazłowiecka oraz ja mieliśmy czy mieliśmy możliwość reprezentować Senat RP na tej konferencji, w związku z tym oboje uznajemy tę naszą opinię za ważną. Przypomnę, że dyskutowaliśmy na ten temat już wystarczająco dużo na poprzednim posiedzeniu Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej, więc powinno pójść szybko. Będziemy się koncentrować na uzupełnieniach dotyczących tej opinii, które zostały w międzyczasie do projektu dodane.

Czy jest zgoda Wysokiej Komisji na procedowanie według takiego rozszerzonego porządku obrad? Zdalni? Nie ma sprzeciwu. W związku z tym rozpoczynamy, proszę państwa... W związku z tym porządek obrad został przyjęty.

Muszę zapytać jeszcze o jedno, zgodnie z protokołem, mianowicie: czy są na sali przedstawiciele jakichkolwiek organizacji zajmujących się lobbieniem? Nie widzę zgłoszeń.

Przechodzimy do realizacji porządku obrad.

Punkt pierwszy: wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie wyboru posłów do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, uchylającego decyzję Rady o odpowiedniej sygnaturze, oraz Akt

dotyczący wyborów przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, załączony do tej decyzji.

Instytucją prowadzącą jest tu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Tu jest zapisane „instytucja wiodąca”, ale ja nie lubię tego określenia, bo to rusycyzm.

Bardzo proszę przedstawiciela Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji o zabranie głosu. Pan dyrektor Grzegorz Ziomek, dyrektor Departamentu Administracji Publicznej ma głos.

Bardzo proszę, Panie Dyrektorze.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
W MINISTERSTWIE
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
GRZEGORZ ZIOMEK

Bardzo dziękuję.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Mam przyjemność przedstawić projekt stanowiska rządu w zakresie tego aktu prawnego.

Na wstępie chciałbym powiedzieć, że ta propozycja regulacji stanowi kompleksową próbę harmonizacji w skali Unii Europejskiej przepisów regulujących wybory do Parlamentu Europejskiego. Według autorów projektu ta reforma procedury wyborczej ma na celu zwiększenie demokratycznego, ponadnarodowego wymiaru wyborów europejskich, demokratycznej legitymacji procesu decyzyjnego Unii, a także wzmocnienie pojęcia obywatelstwa Unii oraz legitymacji prac Parlamentu Europejskiego. Jednakże po analizie tego projektu, przeprowadzonej wspólnie przez resorty odpowiedzialne za te kwestie i współpracujące w sprawach wyborczych w Polsce, ale przede wszystkim dzięki współpracy z Państwową Komisją Wyborczą i reprezentującym ją w ramach współpracy bieżącej z ministerstwem spraw wewnętrznych Krajowym Biurem Wyborczym, przygotowane zostało stanowisko rządu Rzeczypospolitej Polskiej, w którym zgłoszono zasadnicze zastrzeżenia wobec tej propozycji reformy prawa wyborczego Unii Europejskiej.

Zasadnicze zastrzeżenia rządu budzi przepis, zgodnie z którym obywatel Unii w wieku

do 16 lat – w tym osoby z niepełnosprawnościami, niezależnie od ich zdolności do czynności prawnych, czyli również osoby całkowicie ubezwłasnowolnione – ma prawo do głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Ta propozycja jest po prostu sprzeczna z naszymi przepisami wyborczymi.

Kolejne istotne zastrzeżenia budzi propozycja przyznania biernego prawa wyborczego każdemu obywatelowi Unii od ukończenia osiemnastego roku życia. Przypomnę, że wprawdzie Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej nie reguluje kwestii wyborów do Parlamentu Europejskiego, jednakże przepisy dotyczące wyborów do Sejmu i Senatu ustanawiają inny cenzus wiekowy, jeżeli chodzi o bierne prawo wyborcze czy chociażby wybory prezydenckie, więc tutaj ten wiek, 18 lat, wydaje się po prostu zbyt nisko postawioną granicą.

Kolejne zastrzeżenie budzi obowiązek zapewnienia możliwości głosowania korespondencyjnego wszystkim obywatelom Unii. W Polsce dosyć powszechnie były krytykowane wybory korespondencyjne czy propozycja wyborów korespondencyjnych w wyborach prezydenckich w 2020 r. Była to sprawa, która się przecież nie udała, jak pamiętamy, i która... No, jest to temat, który wymaga na pewno szerszych analiz i być może po prostu nowego podejścia w tym zakresie.

Kolejna kwestia: termin sporządzenia spisu wyborców w każdym państwie członkowskim nie może być późniejszy niż 14 tygodni przed dniem wyborów. I to też jest rozwiązanie, które jest sprzeczne z naszymi zasadami. Wprawdzie reforma prawa wyborczego w Polsce, która wejdzie w życie 31 marca, zakłada powstanie Centralnego Rejestru Wyborców, jednakże te rozwiązania, które są zaproponowane w tym akcie prawnym, w naszej ocenie idą zbyt daleko i są sprzeczne z zasadami, które regulują kwestie funkcjonowania spisu wyborców w naszym prawie krajowym.

Kolejna istotna kwestia, która budzi duże wątpliwości, to jest jeden termin wyborów wyznaczony w każdym kraju europejskim na dzień 9 maja. W Polsce wybory się odbywają w dni wolne od pracy i też raczej nie w święta państwowe, a tutaj tego typu wybory wypadłyby w najbliższym czasie – z tego, co pamiętam – w piątek. A więc to też jest to sprzeczne z naszymi zasadami, z wieloletnimi praktykami.

Kwestia wprowadzenia tymczasowego zastępowania posłów przebywających na urloпах macierzyńskich, ojcowskich lub rodzicielskich oraz na długich zwolnieniach lekarskich przez osobę zastępującą, wykonującą w imieniu posła mandat. No, to też jest sprawa, która wzbudza bardzo istotne zastrzeżenia konstytucyjne w zakresie... To wymagałoby przeanalizowania tak naprawdę od strony konstytucji, czy realizowane byłyby podstawowe założenia funkcjonowania mandatu poselskiego czy senatorskiego, i po prostu te zasady tutaj... Ten pomysł jest po prostu sprzeczny w naszej ocenie z tymi zasadami.

Kolejną kwestią, bardzo istotną, bardzo ważną, jest to, że konsekwencją przyjęcia tych zaproponowanych rozwiązań byłaby również konieczność bardzo głębokiej reformy polskiego prawa wyborczego, kodeksu wyborczego. I na pewno należałoby przeanalizować konieczność reformy również co do przepisów konstytucyjnych w zakresie wyborów. Chodzi o konieczność pewnych zmian, chociażby art. 62 oraz 98 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zastrzeżenia, które zostały przedstawione w stanowisku rządu, są podzielane – to chciałbym wspomnieć na marginesie – również w opiniach ekspertów, w tym w opinii Biura Analiz Sejmowych z 22 listopada 2022 r.

Po przedstawieniu tego tematu prosiłbym Wysoką Komisję o pozytywną opinię co do stanowiska rządu. Bardzo dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.

Ministerstwo przedstawiło stanowisko rządu w tej sprawie. Teraz czas na propozycję stanowiska naszej komisji.

Pan senator Aleksander Szwed ma głos.

SENATOR
ALEKSANDER SZWED

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Panie Przewodniczący, jeżeli państwo pozwolą, to zanim stanowisko... Ja chciałbym zadać tylko jedno pytanie, takie doprecyzowujące. W związku z tym, że ten akt był przedstawiony już blisko rok temu, ja chciałbym zapytać pana

dyrektora – bo my tutaj, w komisji, nie mamy takiej wiedzy – jak przez ten rok wyglądały toczony w Radzie prace, jakie było stanowisko Polski i czy coś w stosunku do tej pierwotnej wersji zostało zmienione.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Proszę, Panie Dyrektorze.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
W MINISTERSTWIE
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
GRZEGORZ ZIOMEK

Bardzo dziękuję.

Z informacji bieżących wynika, że podobne zastrzeżenia zgłosiły inne państwa członkowskie. Obecnie prezydencja pracuje nad przygotowaniem ankiety, która posłuży ocenie tego, jak dalece rozbieżne są stanowiska państw członkowskich. Wyniki ankiety zostaną – według tych informacji, które posiadamy – przedstawione najprawdopodobniej w maju bieżącego roku. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa... Jeśliby pan senator zechciał sformułować propozycję co do stanowiska naszej komisji...

SENATOR
ALEKSANDER SZWED

Panie Przewodniczący, mamy tutaj propozycję, która jest krokiem w stronę de facto federalizacji Unii Europejskiej, propozycję, która była wielokrotnie podnoszona również na forum Senatu i była przedmiotem debaty, ale też krytyki ze strony wielu państw członkowskich – pan dyrektor to tutaj podkreślał. Ze względu na potrzebę jedności wszystkich członków Rady co

do tego aktu jego wejście w życie w tym kształcie wydaje się niemal niemożliwe. Jak podkreślono w opinii rządu, ale również w opinii naszych analityków, wątpliwości państw budzi przede wszystkim silnie ponadnarodowy charakter tej propozycji. W 2018 r. podnoszono także wątpliwości co do tego, czy taki system nie będzie w nadmierny sposób faworyzował kandydatów pochodzących z największych państw członkowskich.

Wnoszę o negatywną opinię niniejszego aktu prawnego, o jego odrzucenie.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, otwieram dyskusję na ten temat.

Chciałbym powiedzieć na samym wstępie tej dyskusji, że jesteśmy, Panie Ministrze, zszokowani niektórymi sformułowaniami z pańskiej strony, dlatego że tak naprawdę łamiący wszelkie standardy dobrego prawa, stanowienia dobrego prawa kodeks wyborczy, na który zechciał się pan powołać, ten, który wchodzi w życie 31 marca tego roku, cofa polskie prawo wyborcze o kilkanaście lat. To jest kilkanaście lat, które chcecie państwo odwrócić – tak? Chcecie cofnąć zegar wyborczy, prawa wyborczego o kilkanaście lat – i to wam się w Polsce udało ze względu na większość. M.in. dokonaliście zamachu na prawa wyborcze Polaków przebywających za granicą. A pan ośmiela się tutaj, w tej Izbie, mówić o tym, że rząd ma także zastrzeżenia co do głosowania korespondencyjnego podczas wyborów europejskich, który to sposób jest standardem, standardem w większości krajów Unii Europejskiej, do głosowania korespondencyjnego, które zabraliście Polakom przy okazji tych najbliższych wyborów parlamentarnych, choć było to realizowane podczas wyborów prezydenckich. Pozbawiliście czy pozbawiacie w tej chwili Polaków przebywających za granicą, w liczbie kilkuset tysięcy, możliwości skorzystania z ich praw wyborczych. I chcecie powtórzyć to także w przypadku prawa wyborczego w wyborach do Parlamentu Europejskiego – ciała reprezentującego na forum Unii Europejskiej wszystkich obywateli Unii Europejskiej. No, na takie rozwiązanie chyba w tej sali nie będzie zgody.

W związku z tym trudno wyobrazić sobie, aby nasza komisja przyjęła stanowisko proponowane przez pana sprawozdawcę, to znaczy stanowisko odrzucające projekt aktu prawnego, tak jak to pan senator Szwed raczył powiedzieć.

W kolejności... Będzie jeszcze opinia naszych ekspertów. To była taka dość emocjonalna reakcja z mojej strony – unikam takich sformułowań, ale po prostu skandaliczność tego podejścia wymaga bardzo twardej reakcji.

Bardzo proszę, nasi eksperci mają głos. Potem otworzę dyskusję senatorów i pań senatorek.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE KOMISJI SPRAW
ZAGRANICZNYCH I UNII EUROPEJSKIEJ
W BIURZE SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
I UNII EUROPEJSKIEJ
W KANCELARII SENATU
MAGDALENA SŁOK-WÓDKOWSKA

Dzień dobry. Magdalena Słok-Wódkowska.

Myśmy zastanawiali się dosyć mocno nad kwestią konstytucyjności i nad zarzutami, które przedstawia rząd, ja konsultowałam się też z naszym Biurem Legislacyjnym, z komórką, która zajmuje się prawem konstytucyjnym, i uznaliśmy, że większość tych zarzutów nie ma podstaw prawnych, to znaczy nie można tych cezurów, które są w konstytucji i dotyczą wyborów do Sejmu, stosować bezpośrednio do wyborów do Parlamentu Europejskiego. Wybory do Parlamentu Europejskiego de facto nie są regulowane przez polską konstytucję, więc bardzo niewiele przepisów znajdujących się w konstytucji, które regulują prawo wyborcze do Sejmu, do Senatu i w wyborach na prezydenta, będzie miało zastosowanie do tych wyborów. Dlatego istnieje przestrzeń ustawowa do tego, żeby zmienić polskie prawo w taki sposób, by dostosować przepisy do tych koncepcji, które zaproponował Parlament Europejski. A więc pod tym względem, jak mi się wydaje, ten zarzut jest nietrafiony.

Oczywiście zupełnie inną kwestią jest problem tworzenia wspólnej listy i tego, czy to jest korzystne dla Polski, czy nie. Co do tego ja się nie wypowiadam, bo wydaje mi się, że jest to kwestia polityczna. Podobnie jak to, czy...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, no, takie właśnie zmierzające do większej federalizacji tych wyborów przepisy.

Chciałabym jeszcze powiedzieć, że również w odniesieniu do tego jednego dnia, w którym miałyby się odbywać wybory do Parlamentu Europejskiego... To, o czym pan dyrektor nie powiedział, to jest to, że tam jest taka furтка – co być może nie jest jasne – czyli że państwa członkowskie mogą ustanowić ten dzień dniem wolnym od pracy, jeżeli takie są wymogi ich konstytucji.

Oczywiście faktycznie jest tak, że ten projekt budzi bardzo wiele wątpliwości. To jest projekt Parlamentu Europejskiego, z którym Rada, jak rozumiem, różnie się zgadza – jedne państwa się zgadzają, drugie nie – a więc...

Warto też chyba powiedzieć, że Parlament Europejski tę koncepcję wspólnej listy i takiego wzmacniania wyborów do Parlamentu Europejskiego forsuje od wielu lat, to nie jest nowa propozycja. Ona została przedstawiona – to też warto dodać w ramach kontekstu – tuż przed zakończeniem Konferencji o przyszłości Europy, jeszcze zanim zostały przyjęte konkluzje, i wydaje mi się, że zrobiono to po to, żeby je wyprzedzić. A więc to też trzeba wziąć pod uwagę, oceniając ten akt. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Bardzo dziękuję.
Proszę państwa, otwieram dyskusję na ten temat.

Pan senator Aleksander Szwed ma głos.

**SENATOR
ALEKSANDER SZWED**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.
Panie Przewodniczący, prezentując propozowane stanowisko komisji, opierałem się oczywiście na stanowisku rządu, ale nie tylko, bo również na opinii naszych analityków – i tutaj pani mecenas częściowo wyraziła to stanowisko. Tak de facto główną propozycją jest tu zmiana ordynacji wyborczej, zrobienie tej listy ogólnoeuropejskiej, z której będzie wybieranych 28 europarlamentarzystów. I ja może tylko zacytuję fragment opinii naszych analityków: „Projektowana regulacja może budzić wątpliwości ze względu na rewolucyjny charakter propozycji, przede wszystkim w zakresie stworzenia listy

ogólnoeuropejskiej. Jest to propozycja zgłaszana przez Parlament Europejski od dłuższego czasu i była już przedmiotem debaty w 2018 r. Wówczas wyraźny przepis zgłosiło kilka państw członkowskich. Wydaje się, że propozycja ta również obecnie budzi wątpliwości. Wobec faktu, że do przyjęcia tego aktu konieczna jest jednogłośnieść członków Rady, jej wejście w życie w tym kształcie jest wątpliwe”. I to, co powiedziałem, też było fragmentem opinii: „Wątpliwości państw budzi przede wszystkim silnie ponadnarodowy charakter tej propozycji. W 2018 r. podnoszono także wątpliwości co do tego, czy taki system nie będzie w nadmierny sposób faworyzował kandydatów pochodzących z największych państw członkowskich”. No bo jaki wpływ będzie miała np. mała Litwa czy Łotwa na wybór tych europarlamentarzystów z listy ogólnoeuropejskiej w porównaniu np. do dużych państw, takich jak Niemcy czy Francja? Tak że de facto ta regulacja jest po prostu niekorzystna dla Polski.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z pań i panów senatorów obradujących zdalnie chciałby zabrać głos w dyskusji?

Pani senator Jazłowiecka? Pan senator Bocki? Kto jeszcze jest z nami?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Pani senator Jazłowiecka ma głos. Bardzo proszę.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Pani Senator, proszę o włączenie mikrofonu, bo nie słyszymy.

(Głos z sali: Są problemy...)

To jeśli można, jako głos w dyskusji, w oczekiwaniu na panią senator Jazłowiecką...

Ja muszę powiedzieć, że w tej konkretnej sprawie, o której powiedziałem wcześniej, mam fundamentalne zastrzeżenia wobec zastrzeżeń rządu do tego aktu prawnego, i trudno by było z tego zrezygnować, bo ordynacja wyborcza ma poszerzać zakres praw wyborczych, jednostkowy zakres praw wyborczych, a nie odbierać prawa wyborcze obywatelom. Ale muszę też powiedzieć, że mam wątpliwości odnośnie do ustanowienia jednego dnia wyborczego, który nie jest akurat niedzielą. I chociaż, jak słyszymy w opinii analityków, jest możliwość ustanowienia tego dnia

dniem wolnym od pracy, to jednak w Polsce pewien zwyczaj został przyjęty. Nie mamy tutaj takiego rozwiązania, które moglibyśmy przyjąć, mianowicie że komisja popiera projekty... np. że komisja popiera projekt aktu prawnego, ale z niektórymi uwagami rządu, bo jeżeli to byłoby „z niektórymi uwagami rządu”, to należałoby powiedzieć, z którymi uwagami tak, a z którymi uwagami nie. A więc jeżeli nie ma innych głosów w dyskusji, jeśli nie ma więcej głosów w dyskusji, to chciałbym zaproponować, abyśmy poprosili naszych analityków o sformułowanie opinii Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej, o przygotowanie takiego projektu stanowiska naszej komisji, w którym odniesiemy się pozytywnie do tych punktów, które będziemy uważać za zasadne, a do tych punktów, które uważamy za niezasadne w tym akcie prawnym, odniesiemy się krytycznie, tak żeby było jasne, jakie jest stanowisko Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej wobec tego aktu prawnego. A zatem przyjęlibyśmy – zdejmując w tej chwili z porządku obrad głosowanie w sprawie tego punktu... Wrócilibyśmy do tego punktu na kolejnym legislacyjnym posiedzeniu Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej, i wtedy głosowalibyśmy nad opinią naszej komisji w powyższej sprawie.

Jeśli państwo pozwoli, to chciałbym jako przewodniczący komisji skorzystać ze swoich uprawnień i w pierwszej kolejności zapoznać się z takim projektem opinii, a później, przed posiedzeniem komisji, przedstawić wszystkim członkom komisji ten projekt opinii do konsultacji. Czy jest zgoda na takie rozwiązanie? Nie słyszę sprzeciwu. W związku z tym zawieszamy procedowanie w tym punkcie.

Proszę uprzejmie naszych analityków o przygotowanie projektu naszej opinii o tym projekcie aktu prawnego, z bardzo konkretnymi wskazówkami. Zobowiązuję się przedstawić państwu, wszystkim członkom komisji, do oceny tę opinię. No a potem wrócimy do tego tematu, na najbliższym posiedzeniu legislacyjnym naszej komisji.

Pan senator Szwed.

**SENATOR
ALEKSANDER SZWED**

Ja mam, Panie Przewodniczący, tylko takie pytanie... No bo tak zgodnie z procedurą to chyba

powinniśmy najpierw to stanowisko... Ewentualnie komisja ma prawo odrzucić to, które zaprezentowałem. A co do przygotowania takiej opinii, to pan przewodniczący nie wskazał, które elementy byłyby pozytywnie oceniane z państwa punktu widzenia w tej opinii, a które nie, bo tak de facto z dyskusji to nie wynika.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Przedstawię to, Panie Senatorze, w projekcie opinii, który otrzyma pan do konsultacji.

Dziękuję bardzo.

Zamykam dyskusję na ten temat. Wrócimy do tego tematu na kolejnym posiedzeniu komisji.

Dziękuję panu ministrowi za udział w naszym posiedzeniu.

Przechodzimy do punktu drugiego: wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego Protokół nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Instytucją prowadzącą jest tu Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

Bardzo proszę o przedstawienie stanowiska rządu w sprawie tego aktu prawnego.

Bardzo proszę.

**ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
PRAWA UNII EUROPEJSKIEJ
W KANCELARII
PREZESA RADY MINISTRÓW
BOGUSŁAW MAJCZYNA**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.
Wysoka Komisjo!

Ten projekt zmiany statutu Trybunału zawiera tak naprawdę 2 zmiany. Pierwsza jest bardziej istotna i jest to pewne novum w działalności Trybunału. Chodzi mianowicie o przeniesienie części kompetencji do rozpoznawania części spraw prejudycjalnych z gestii Trybunału Sprawiedliwości do gestii Sądu Unii Europejskiej, czyli tego dawnego sądu pierwszej instancji. Dotychczas taka możliwość była przewidziana w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ale do tej pory z tej możliwości nie korzystano i właściwym organem sądowym Unii Europejskiej do rozpoznawania spraw prejudycjalnych był

wyłącznie Trybunał Sprawiedliwości. Teraz po raz pierwszy postanowiono część spraw prejudycjalnych przenieść do tego sądu pierwszej instancji, czyli do tego drugiego sądu w ramach tej struktury organów sądowych Unii Europejskiej. Będą to sprawy w wyraźnie wyodrębnionych dziedzinach, jest to 5 dziedzin, które zgodnie z proponowaną zmianą zostaną przeniesione, mianowicie chodzi o: podatek VAT; podatek akcyzowy; chodzi o sprawy dotyczące kodeksu celnego i klasyfikacji taryfowej różnych towarów; chodzi o sprawy dotyczące odszkodowania i pomocy dla pasażerów, głównie dla pasażerów lotniczych – bo takich spraw jest dosyć dużo, takich spraw dosyć dużo wpływa do Trybunału; i chodzi o sprawy dotyczące systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

Z czego wynika ta zmiana? Ona wynika z potrzeby lepszej organizacji prac Trybunału, z potrzeby lepszego administrowania wymiarem sprawiedliwości w ramach Unii Europejskiej. Tych spraw prejudycjalnych wpływa do Trybunału bardzo dużo, coraz więcej z każdym rokiem, a ponieważ liczba sędziów w Trybunale się nie zmienia, jest stała, powoduje to w konsekwencji to, że czas rozpatrywania spraw prejudycjalnych systematycznie wzrasta. Jest to pewien problem, ponieważ sprawa prejudycjalna to jest sprawa, którą do Trybunału... To są pytania, które do Trybunału kieruje sąd krajowy, a żeby je skierować, musi zawiesić postępowanie, które się przed tym sądem krajowym toczy, no i strony muszą czekać na odpowiedź z Trybunału Sprawiedliwości. W tej chwili takie oczekiwanie trwa przeciętnie już 17 miesięcy, to jest to dosyć długo. A z kolei Sąd Unii Europejskiej nie jest aż tak bardzo obciążony, a poza tym w Sądzie jest 2 razy więcej sędziów niż w Trybunale, w związku z czym Sąd ma pewne wolne moce przerobowe i mógłby część tych spraw prejudycjalnych rozpatrywać, ogólnie z korzyścią dla szybkości rozpoznawania spraw.

Druga zmiana nie jest już tak istotna – jest to rozszerzenie takiego mechanizmu, który kilka lat temu został wprowadzony, mechanizmu wstępnego przyjmowania do rozpoznania odwołań od orzeczeń Sądu przez Trybunał Sprawiedliwości. Chodzi o takie sprawy, w których te... Do Sądu Unii Europejskiej trafiały skargi na decyzje agencji i jednostek Unii Europejskiej, które już w ramach swoich struktur mają niezależne ciała odwoławcze. W związku z tym są to

sprawy, w których tak naprawę były już 2 instancje administracyjne w ramach tych jednostek organizacyjnych, później była skarga do Sądu Unii Europejskiej, był wyrok Sądu, no i teraz jest tak naprawdę kwestia drugiej instancji sądowej, w ogóle czwartej instancji rozpoznawania danej sprawy. I tutaj wprowadzono pewne ograniczenie: Trybunał nie przyjmuje już wszystkich tego rodzaju spraw do rozpoznania, wychodząc z założenia, że ta sprawa przeszła już przez 3 instancje. A więc jeżeli nie ma jakichś istotnych kwestii dotyczących jedności czy spójności prawa unijnego, to takie odwołania nie są przyjmowane. To dotychczas funkcjonowało w odniesieniu do niektórych jednostek organizacyjnych. Teraz po to, żeby to ujednolicić, zmiana przewiduje, że wszystkie tego rodzaju sprawy będą objęte tym mechanizmem wstępnego przyjęcia do rozpoznania.

Jeżeli chodzi o stanowisko rządu, to jest ono pozytywne co do tych zmian. Rząd wychodzi z założenia, że one przede wszystkim przyczynią się do sprawniejszego rozpoznawania spraw przed Trybunałem, a rządowi zależy na tym, żeby te orzeczenia były wydawane szybciej, bo one mają na celu ochronę praw jednostek – a tutaj, gdy chodzi o ochronę praw jednostek na gruncie prawa unijnego, czas jest istotny. W związku z tym mamy nadzieję, że te zmiany usprawnią cały ten system wymiaru sprawiedliwości. Widzimy też potrzebę tego, żeby odciążyc z niektórych spraw Trybunał i przenieść część z tych spraw do Sądu, gdzie są po prostu wolne moce przerobowe.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Bardzo dziękuję, Panie Dyrektorze.

Teraz pan senator Aleksander Szwed, który jest naszym sprawozdawcą.

Bardzo proszę.

**SENATOR
ALEKSANDER SZWED**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Tutaj, jak myślę, emocji będzie mniej, bo mamy pozytywną opinię zarówno rządu, jak i naszych analityków.

Rzeczywiście jest to akt przełomowy, jeśli chodzi o te sprawy prejudycjalne, które, jak pan dyrektor mówi, stanowią zdecydowaną większość spraw rozpatrywanych obecnie przez Trybunał Sprawiedliwości. W 2021 r. było to 567 spraw spośród 838 w ogóle rozpatrywanych. Jak przedstawia Trybunał, rośnie liczba spraw o znaczeniu przełomowym, które są rozpatrywane w powiększonych składach sędziowskich i charakteryzują się znacznym skomplikowaniem.

Wydaje się, że projektowana zmiana może przyczynić się także do lepszego wykorzystania zasobów Trybunału Sprawiedliwości i bardziej równomiernego obciążenia pracą obu sądów działających w jego ramach, zarówno Trybunału, jak i Sądu Unii Europejskiej.

Ja wnoszę o przyjęcie tego aktu, o pozytywne zaopiniowanie tego aktu prawnego przez Komisję Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Bardzo dziękuję, Panie Senatorze.

Czy ktoś z pań, panów senatorów chciałby zabrać głos w dyskusji – którą właśnie otwieram?

Nie widzę, nie słyszę zgłoszeń. W związku z tym zamykam dyskusję.

Przechodzimy do głosowania.

Zgodnie z propozycją, którą przedstawił pan senator Szwed, będziemy głosowali, jak rozumiem, nad tym, aby komisja poparła projekt przedstawionego aktu prawnego.

Kto z państwa jest za przyjęciem takiego stanowiska? (3)

Kto przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Zdalni?

Proszę o podanie wyników.

Jednogłośnie Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej popiera przedstawiony projekt aktu prawnego.

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do punktu trzeciego: wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania orzeczeń i przyjmowania dokumentów urzędowych dotyczących pochodzenia dziecka oraz prawie ustanowienia europejskiego poświadczenia pochodzenia dziecka.

Ministerstwo Sprawiedliwości jest tutaj instytucją prowadzącą.

Pani Anna Chałupa, wiceminister obradująca z nami...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

A, w takim razie bardzo proszę o przedstawienie. Bardzo proszę ministerstwo o przedstawienie opinii na temat tego aktu prawnego. Bardzo proszę.

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
MARCIN ROMANOWSKI

Przepraszam, bardzo dziękuję Panie Przewodniczący.

Wysoka Komisjo!

Mam przyjemność przedstawiać w imieniu Ministerstwa Sprawiedliwości projekt stanowiska.

Zakresem regulacji przedmiotowego projektu objęte jest uznawanie pochodzenia dziecka w sytuacji, gdy pochodzenie to zostało ustalone w innym państwie członkowskim. Takie uznanie pochodzenia dziecka ustalonego w jednym państwie członkowskim przez wszystkie pozostałe państwa członkowskie ma się odbywać niezależnie od faktu, w jaki sposób dziecko zostało poczęte lub urodzone. W konsekwencji uznanie pochodzenia dziecka powinno obejmować ustalone w innym państwie członkowskim pochodzenie dziecka mającego rodziców tej samej płci albo urodzone w wyniku macierzyństwa zastępczego.

Negatywne stanowisko rządu w tej kwestii, w odniesieniu do przedmiotowego projektu, spowodowane jest faktem, że rozwiązania przyjęte w przedmiotowym projekcie rozporządzenia stoją w sprzeczności z polskimi regulacjami dotyczącymi pochodzenia dziecka i w konsekwencji koncepcji rodziny, a także umożliwiają obejście prawa. Przyjęcie projektowanych rozwiązań doprowadziłoby do daleko idących sprzeczności w porządku prawnym.

Należy też bardzo wyraźnie podkreślić, że projektowane rozwiązanie, pomimo deklaracji braku wpływu na kompetencje wyłączne państw członkowskich do przyjmowania przepisów prawa rodzinnego materialnego, w rzeczywistości głęboko zaingeruje w tę sferę, naruszając te wspomniane zasady porządku publicznego Rzeczypospolitej Polskiej, tym samym stojąc

w sprzeczności z aksjologią konstytucji. Należy tutaj podkreślić, że polskie prawo nie zna instytucji rodziców jednopłciowych i nie przewiduje możliwości usankcjonowania tak powstałej rodziny. W świetle obowiązujących w RP przepisów rodzicami dziecka mogą być tylko matka i ojciec. Inna kategoria rodzica nie jest znana polskiemu ustawodawstwu. Ponadto też przepisy dotyczące ojcostwa, w szczególności unormowania kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, niezależnie od sposobu ustalenia tego ojcostwa, za każdym razem jako ojca dziecka wskazują mężczyznę. Wspólnie zaś przysposobić dziecko mogą tylko małżonkowie. O niedopuszczalności przysposobienia dziecka przez osoby tej samej płci w polskim porządku prawnym decyduje klauzula porządku publicznego. Przez te podstawowe zasady porządku publicznego należy rozumieć zarówno zasady społeczno-polityczne RP, a więc zasady konstytucyjne, jak również podstawowe zasady rządzące poszczególnymi dziedzinami prawa, w tym właśnie prawa rodzinnego. A wejście w życie rozporządzenia w obowiązującym kształcie zobligowałoby państwa członkowskie do stosowania wprost tych przepisów, które w tym kształcie byłyby niezgodne z polskim krajowym porządkiem prawnym odzwierciedlającym rzeczywiste pochodzenia dziecka, jak to ma miejsce w naszym systemie prawnym.

Należy oczywiście zwrócić uwagę, że Unia Europejska posiada co prawda kompetencje w obszarze dotyczącym norm jurysdykcyjnych, reguł kolizyjnych, a także tych dotyczących uznawania i wykonywania orzeczeń, oraz dokumentów pozasadowych w obszarze wynikającym z prawa rodzinnego – mówi o tym art. 81 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – ale nie posiada takowych kompetencji w obszarze dotyczącym prawa rodzinnego materialnego, a więc pochodzenia dziecka, czyli ustalania macierzyństwa, ojcostwa, modelu rodziny, modelu małżeństwa. Tymczasem proponowane rozwiązanie polegające na automatycznym uznawaniu tych dokumentów sądowych i pozasadowych w sprawach dotyczących właśnie pochodzenia dziecka, w tym przypadku również surogacji i wspomnianego wcześniej tzw. rodzicielstwa jednopłciowego, przy braku możliwości powoływania się w określonych przypadkach na klauzulę porządku publicznego – co wprost w tym projekcie rozporządzenia jest przewidziane – prowadzi do właśnie inkorporacji do polskiego

systemu prawnego, czyli uznawania... prowadzi do uznawania skutków prawnych tych rozwiązań, które są sprzeczne z wspomnianymi podstawowymi zasadami porządku publicznego.

Wydaje się, że zasadne też jest zaznaczyć, że nie jest trafne odwoływanie się do Karty Praw Podstawowych w tym zakresie. Zgodnie oczywiście z art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej postanowienia Karty w żaden sposób nie rozszerzają kompetencji Unii określonych w traktatach, ale zgodnie z art. 9 Karty prawo do zawarcia małżeństwa i prawo do założenia rodziny są gwarantowane zgodnie z ustawami krajowymi regulującymi korzystanie z tych praw. Z art. 51 Karty wynika, że postanowienia Karty mają zastosowanie do instytucji Unii oraz państwa członkowskich przy poszanowaniu zasady pomocniczości, ale wyłącznie w zakresie, w jakim stosują one prawo Unii, a Karta, jak już było wspomniane, nie rozszerza zastosowania prawa Unii poza kompetencjami Unii i nie ustanawia nowych kompetencji ani zadań, ani też nie zmienia kompetencji i zadań określonych w traktatach.

(Przewodniczący Bogdan Klich: Panie Ministrze, sprawa jest czytelna.)

Tak jest.

(Przewodniczący Bogdan Klich: Sprawa jest jasna.)

Czyli w świetle powyższego wskazujemy, że projekt rozporządzenia narusza zasady pomocniczości przez przyjęcie rozwiązań, które prowadzą do naruszenia kompetencji wyłącznych państw członkowskich przez wywoływanie skutków materialnoprawnych w obszarze prawa rodzinnego, dotyczących pochodzenia dziecka. Wspomnę tylko, że w projekcie stanowiska wskazujemy również na aktualne orzecznictwo...

(Przewodniczący Bogdan Klich: Panie Ministrze, nie zdążymy. Proszę o sformułowanie wniosku, jednym zdaniem.)

Wniosek jest taki, że Rada Ministrów negatywnie odnosi się do projektowanego rozporządzenia jako naruszającego zasady pomocniczości.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Bardzo dziękuję.

Muszę dodać, że stanowisko rządu reprezentował pan Marcin Romanowski, wiceminister

sprawiedliwości, któremu towarzyszy na sali liczny zespół współpracowników.

Proszę państwa, nasze stanowisko z kolei... Projekt naszego stanowiska zaprezentuje pani senator Danuta Jazłowiecka.

Pani Senator, bardzo proszę, ma pani głos.

**SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA**

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący, zanim zaprezentuję to stanowisko, to – ponieważ pan minister prawdopodobnie skomplikował całą sprawę – poproszę o opinię odnośnie do tej sprawy panią Magdalenę Słok-Wódkowską i poproszę o opinię panią Annę Mazurczak.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dziękuję bardzo.

To jest słuszne, abyśmy posłuchali naszych ekspertów.

Bardzo proszę o dodatkową informację dla pani senator Jazłowieckiej i dla całej komisji.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE KOMISJI SPRAW
ZAGRANICZNYCH I UNII EUROPEJSKIEJ
W BIURZE SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
I UNII EUROPEJSKIEJ
W KANCELARII SENATU
MAGDALENA SŁOK-WÓDKOWSKA**

Dziękuję bardzo.

Ta sprawa dotyczy – bo wydaje mi się, że pan minister może niezbyt wyraźnie to powiedział – takiej sytuacji, gdy dziecko rodzi się w innym państwie członkowskim, tam ma, bardzo często tymczasowo, wpisanych rodziców, a później przyjeżdża ze swoimi dokumentami do Polski i Polska musi mu wydać dokumenty. Albo są to wyłącznie dokumenty podróży, tak w tej chwili się dzieje, albo Polska może mu wydać nowy akt urodzenia, w którym wpisze się rodziców, którzy są wpisani w oryginalnym dokumencie, a czasami to jest tymczasowy akt urodzenia, jak

rozumiem. I w sytuacji, kiedy mamy do czynienia z dziećmi, które urodziły się... Oczywiście najbardziej kontrowersyjny element tego rozporządzenia jest taki, że mamy do czynienia z dzieckiem, które rodzi się w innym państwie członkowskim, a jedno z jego rodziców ma obywatelstwo polskie i jest w małżeństwie bądź w uznawanym, zarejestrowanym w innym państwie członkowskim związku partnerskim osób jedнопłciowych, czyli drugim rodzicem jest osoba tej samej płci, i wtedy to inne państwo członkowskie wpisuje tego rodzica do aktu urodzenia. A Polska po prostu nie uznaje tych aktów urodzenia... To znaczy nie tylko Polska – żeby to było jasne. Ale w tym akcie nie chodzi o to, żebyśmy my uznawali, to znaczy żebyśmy my kreowali takie sytuacje prawne, tylko o to, żebyśmy uznawali w polskim porządku prawnym konsekwencje i sytuację prawną powstałą w innym państwie członkowskim. I tak naprawdę chodzi tu głównie o dzieci, które i tak mają obywatelstwo polskie albo nie mają innego obywatelstwa, ze względu na fakt, że mają rodziców, którzy mają obywatelstwo polskie.

Niewątpliwie Unia Europejska ma kompetencje do tego, żeby to regulować – to wynika wprost z art. 81, który przewiduje w sprawach rodzinnych i opiekuńczych kompetencję ograniczaną dokładnie właśnie do tego, z czego się tu korzysta, czyli do uznawania i wykonywania orzeczeń, w tym przypadku dokumentów, bo to są certyfikaty urodzenia, wydawanych w innych państwach członkowskich i nadawania takim sytuacjom mocy prawnej w Polsce. Dodajmy, że faktycznie mamy tu orzecznictwo. Rząd powołuje się bardzo silnie na to, że orzeczenie dotyczy tylko i wyłącznie możliwości podróżowania takich osób i Polska faktycznie wydaje dokumenty podróży niechętnie, ale to wynika z faktu, że pytanie prejudycjalne, na które odpowiadał Trybunał, zostało zadane na gruncie dyrektywy 2004/38, która dotyczy swobody przemieszczania się, w związku z tym... Tylko w tym zakresie było pytanie, w związku z tym tylko w tym zakresie jest odpowiedź. Wydaje mi się jednak, że to nie wyklucza skorzystania z kompetencji gdzie indziej.

Wydaje mi się, że na temat praktyki więcej wie pani mecenas Mazurczak, bo ona po prostu zajmuje się tymi sprawami na co dzień.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Tak, pani mecenas Mazurczak poprosiła o głos i zaraz oddam jej głos... Ale rozumiem, że tu jest różnica w ocenie kompetencji Unii Europejskiej wynikających z traktatów, z traktatu lizbońskiego, wraz z towarzyszącą jej deklaracją praw podstawowych. I na gruncie tego samego prawa unijnego Ministerstwo Sprawiedliwości uznaje, że kompetencji w tym zakresie Unia Europejska nie ma, podczas gdy nasi eksperci uważają, że przeciwnie, tj. że Unia Europejska ma taką możliwość. To się zdarza, zdarza się taka różnica, że tak powiem, prawników...

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE KOMISJI SPRAW
ZAGRANICZNYCH I UNII EUROPEJSKIEJ
W BIURZE SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
I UNII EUROPEJSKIEJ
W KANCELARII SENATU
MAGDALENA SŁOK-WÓDKOWSKA

To znaczy jeśli chodzi o różnicę w zakresie KPP, to wydaje mi się, że nie mamy różnicy. Bo ja zgadzam się, że w zakresie, w którym nie działa prawo unii, Karta Praw Podstawowych też nie działa. I tu nie ma mojego sporu z rządem.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dobrze.

Oczywiście oddam głos panu ministrowi, za chwilę, ale w tej chwili głos ma jeszcze pani senator Jazłowiecka, która jest naszym sprawozdawcą.

Pani Senator, proszę kontynuować.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Z uwagi na... To znaczy ja prosiłam jeszcze o opinię pani mecenas. Przyznam się, że dużo łatwiej byłoby zrozumieć moją decyzję po opinii również pani mecenas, szczególnie w sytuacji, w której pan minister naprawdę wykorzystał tak skomplikowane figury, żeby zamącić obraz

rozporządzenia, że naprawdę trudno będzie naszym kolegom zrozumieć, dlaczego taka jest moja decyzja.

(Przedstawicielka Polskiego Towarzystwa Prawa Antydyskryminacyjnego Anna Mazurczak: A czy mogłabym zabrać teraz głos?)

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Jaka jest rekomendacja ze strony pani senator?

Zaraz oddam pani mecenas głos w dyskusji.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Panie Przewodniczący, prosiłam, by opinię przed moją rekomendacją wypowiedziała również pani mecenas.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

A, świetnie.

Pani Mecenasa, bardzo proszę.

PRZEDSTAWICIELKA
POLSKIEGO TOWARZYSTWA PRAWA
ANTYDYSKRYMINACYJNEGO
ANNA MAZURCZAK

Dziękuję bardzo.

Nazywam się Anna Mazurczak, jestem adwokatką, zajmuję się sprawami dzieci urodzonych za granicą od 2015 r., przez 6 lat w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich, a obecnie jako osoba, która te rodziny reprezentuje przed sądami w Polsce i międzynarodowo.

Krótko mówiąc, oczywiście chciałabym zachęcić państwa do poparcia jednak tego projektu i uznania, że jest on zgodny z zasadą pomocniczości, dlatego że moim zdaniem wylejemy dziecko z kąpielą, jeżeli państwo wyrażicie opinię negatywną. Bardzo ważne jest to, że to rozporządzenie dotyczy nie tylko dzieci, które mają w aktach urodzenia dwie mamy albo dwóch ojców, ale wszystkich dzieci

– także wszystkich dzieci, które mają w aktach urodzenia wpisanych rodziców różnej płci, a jest tam też ten element transgraniczny, czyli np. urodziły się za granicą, ale mają obywatelstwo polskie. My doskonale wiemy – tu odnoszę się do tego, co mówił pan wiceminister – że w Polsce nie ma możliwości ustalenia rodzicielstwa w ten sposób, że w akcie urodzenia będą wpisane dwie mamy albo dwóch ojców, i ta możliwość nie zostanie wprowadzona tym rozporządzeniem. Tutaj Unia Europejska trzyma się z daleka od tego, jak wygląda nasze wewnętrzne, krajowe, prawo rodzinne. I dziwię się nawet, że Ministerstwo Sprawiedliwości nie chce poprzeć tego projektu, dlatego że poparcie tego projektu doprowadzi do tego, że uchronimy nasz porządek prawny od obowiązku dostosowania naszego prawa rodzinnego do potrzeb tych obywateli Polski, którzy właśnie żyją gdzieś na terenie Unii Europejskiej i tam układają sobie życie. To rozporządzenie nie wpłynie na nasze prawo rodzinne – to jest bardzo ważne, a to jakby umykało Ministerstwu Sprawiedliwości. Głównie rozporządzenie to dotyczy tego, jaki sąd jest właściwy w sprawach, które dotyczą rodzin właśnie z tym elementem transgranicznym, jakie prawo jest właściwe, wprowadza także coś, co nazywa się „europejskie poświadczenie pochodzenia dziecka”, a Ministerstwo Sprawiedliwości samo zaproponowało podobne zaświadczenie. W zeszłym roku, w maju 2022 r., powstał projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw i tam rząd sam zaproponował wprowadzenie dokumentu „zaświadczenie potwierdzające uprawnienie do wykonywania praw określonych w art. 21 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”. Jeżeli byśmy wprowadzili rozporządzeniem unijnym takie zaświadczenie, to po prostu obowiązek wydawania dokumentów, które umożliwiają podróżowanie rodzinom tworzonej także z osobą tej samej płci, zostałyby przerzucone na Unię Europejską. Wtedy Polska w zasadzie zostanie już zwolniona z tego obowiązku – a w tej chwili Polska w dużej mierze ten obowiązek realizuje.

Żałuję, że nie wypowiedziało się tu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, które bardzo mi w tych sprawach pomaga i wielokrotnie właśnie zachęcało prezydentów miast,

konsulów do wydawania dokumentów podróży dzieciom, które są urodzone w rodzinach tzw. tęczyowych. Tak że wydaje mi się, że tutaj jest jakaś niespójność, jeśli chodzi o praktykę samego rządu, bo Ministerstwo Sprawiedliwości ma bardzo negatywną opinię, a jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, jak myślę, temu pomysłowi by wręcz przykłaśnęło.

I teraz na sam koniec: nawet jeżeli tak bardzo boimy się tego, że to rozporządzenie spowoduje, że także w jakichś innych aspektach będziemy musieli uznawać tęcze rodziny, to znaczy nie tylko na potrzeby wydawania im dokumentów podróży, ale np. na potrzeby chociażby prawa spadkowego, to – tak jak już wspominał pan wiceminister – jest w tym rozporządzeniu klauzula porządku publicznego. I jeżeli już naprawdę w toku jakiegoś postępowania sądowego jakiś sąd dojdzie do wniosku, że absolutnie nie ma mowy, żeby dziecko dziedziczyło po drugiej matce albo po drugim ojcu, to może się na tę klauzulę porządku publicznego powołać. A więc jest ten wentyl bezpieczeństwa, z którego zresztą Polska do tej pory często korzystała.

Tak że, konkludując, zachęcam państwa do tego, żeby jednak poprzeć na tym etapie to rozporządzenie, bo ono po prostu wiele spraw nam uporządkuje, a przede wszystkim przetrzezie z Polski na Unię Europejską obowiązek ułatwienia przemieszczania się rodzinom tworzonej przez pary tej samej płci. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Proszę państwa, mamy jeszcze 7 minut, zanim stracimy kworum ze względu na inne obowiązki, a więc zachęcałbym państwa do szybszego procedowania.

Panią senator Jazłowiecką bardzo proszę o sformułowanie wniosku.

**SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA**

Tak, Panie Przewodniczący.

Otóż by uniknąć sytuacji, w której nasi najmniejsi obywatele polscy zostaliby bezpaństwowcami, ja rekomenduję komisji poparcie rozporządzenia.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję na ten temat.

Jako pierwszy do dyskusji zapisał się wiceminister sprawiedliwości, pan Marcin Romanowski.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
MARCIN ROMANOWSKI

Bardzo dziękuję.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Postaram się mówić jasno.

Odnosząc się do słów pani mecenas, które padły przed chwilą w odniesieniu do klauzuli porządku publicznego... Na tym właśnie polega zasadniczy problem również z tym projektem rozporządzenia, że ten projekt wprost wyklucza możliwość stosowania klauzuli porządku publicznego w tych sprawach, a więc jest dokładnie odwrotnie – i m.in. dlatego jest negatywne stanowisko rządu oraz wskazanie, że projekt rozporządzenia narusza zasadę pomocniczości.

Jeżeli chodzi o kwestię kompetencji wyłącznych, to myślę, że zgadzamy się, że w zakresie kompetencji wyłącznych państw członkowskich Unii Europejskich pozostaje prawo rodzinne materialne, a także regulacje dotyczące aktów stanu cywilnego, rejestrów stanu cywilnego. A to rozporządzenie, mimo deklaracji, że tego nie robi, w rzeczywistości wprowadza obowiązek zmian w regulacjach aktu stanu cywilnego i prawa rodzinnego materialnego, wprowadzając właśnie te rozwiązania z zakresu małżeństw jednopłciowych. Ja zwrócę uwagę, że orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego, które popieramy – tak? – a które też... Stanowisko prokuratury każdorazowo szło w takim kierunku, że jak najbardziej umożliwia się dzieciom pochodzącym ze związków jednopłciowych zawartych za granicą nabywanie polskiego obywatelstwa, uzyskiwanie dokumentów tożsamości, a także innych uprawnień, przy czym jeżeli chodzi o nabywanie polskiego obywatelstwa, to ono jest nabywane o tyle, o ile to dziecko jest rzeczywiście dzieckiem polskiego obywatela. I to zarówno wynika wprost z orzecznictwa Naczelnego Sądu

Administracyjnego, jak i mamy tutaj podbudowę w postaci orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – chodzi o sprawę Coman, ale teraz oczywiście o sprawę Pancherevo, która notabene właśnie wprost wskazuje, że nie ma obowiązku, że względu na zasadę chociażby tożsamości konstytucyjnej, wprowadzania takich rozwiązań, jakie proponuje to rozporządzenie. Bardzo dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Ja również.

Pani mecenas Mazurczak ma głos.

PRZEDSTAWICIELKA
POLSKIEGO TOWARZYSTWA PRAWA
ANTYDYSKRYMINACYJNEGO
ANNA MAZURCZAK

Jedno zdanie sprostowania.

Po pierwsze, to orzecznictwo, na które przed chwilą powołał się pan minister, mówi o tym, że nie ma obowiązku rejestrowania zagranicznych aktów urodzenia, ale absolutnie nie mówi nic na temat tego, że nie ma obowiązku – no, nie wiem – w ogóle nie uznawania takich rodzin. Tak? A po drugie, to jest nieprawda z tą klauzulą porządku publicznego, Panie Ministrze, dlatego że jest klauzula porządku publicznego, w której mowa jest o tym, że sąd może odmówić uznania zagranicznego orzeczenia czy aktu stanu cywilnego. To ograniczenie, o którym pan mówił, dotyczy wyłącznie tego, że powołując się na klauzulę porządku publicznego, nie możemy zakwestionować tak jakby ważności dokumentu stanu cywilnego zagranicznego, co się zresztą do tej pory w Polsce zdarzało. Chodzi tylko o to, żeby nie było tak, że my po prostu nagle zaczniemy w ogóle zamykać oczy na istnienie zagranicznych dokumentów. Chodzi o to, żeby powiedzieć sobie: tak, ten dokument jest ważny, on powstał w innym państwie członkowskim, ale nie uznajemy jego skutków ze względu na klauzulę porządku publicznego. Tak więc ta furtka jest i jestem przekonana co do tego, że jest nadużyciem powiedzieć, że są tutaj jakieś ograniczenia dotyczące tej klauzuli.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję uprzejmie.

Czy ktoś z pań, panów senatorów chciałby jeszcze zabrać głos? Nie widzę zgłoszeń.

W związku z tym zamykam dyskusję.

Przechodzimy do głosowania nad propozycją złożoną przez naszego sprawozdawcę, panią senator Jazłowiecką.

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem propozycji pani senator Jazłowieckiej? (1)

Kto jest przeciw? (1)

Kto się wstrzymał? (1)

Proszę o podliczenie głosów zdalnych i podanie wyników głosowania.

Rozumiem zatem, że propozycja pani senator Jazłowieckiej, aby komisja poparła projekt aktu prawnego, nie uzyskała większości. Mamy 1:1:1, bo 1 osoba jest za, 1 się wstrzymała, 1 osoba była przeciw. W związku z tym... No właśnie po raz pierwszy od początku tej kadencji mamy taką sytuację. Bardzo proszę...

(*Senator Danuta Jazłowiecka*: Ale, Panie Przewodniczący, czy nie ma w tej chwili, jeśli chodzi o nas, 4 osób na posiedzeniu?)

Nie, właśnie informowałem o tym, że zbliżamy się do sytuacji braku kworum. I dlatego apelowałem o to, abyśmy przyspieszyli nasze prace...

(*Senator Marcin Bosacki*: Przepraszam bardzo, Panie Przewodniczący. Ja głosowałem i dziwi mnie to, że mojego głosu chyba nie zaliczono.)

A, no właśnie, to szkoda, że nie zaliczono...

(*Rozmowy na sali*)

...dlatego że... Ale tutaj...

(*Senator Danuta Jazłowiecka*: Stąd moja interwencja.)

(*Rozmowy na sali*)

Mówią mi tu państwo, że nie wyświetlił się głos pana senatora Bosackiego.

W związku z tym zarządzam ponowne głosowanie.

Bardzo proszę wszystkich państwa głosujących zdalnie o sprawdzenie, czy ankietę otrzymaliście i czy ankieta została prawidłowo przesłana. Potwierdzimy to także z naszej strony.

Zarządzam ponowne głosowanie.

Kto z państwa jest za przyjęciem projektu aktu prawnego... za poparciem przez komisję projektu aktu prawnego, tak jak zaprezentowała to pani senator Jazłowiecka? Kto z państwa jest za? (2)

Kto z państwa jest przeciw? (1)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Proszę o podliczenie głosów zdalnych. I proszę o podanie wyników głosowania.

(*Głos z sali*: Jest jakiś błąd w systemie, bo raz pokazuje 2 głosy za, a raz wyświetla...)

To bardzo proszę pana senatora Bosackiego o zadeklarowanie jak głosuje nad tym projektem aktu prawnego.

SENATOR
MARCIN BOSACKI

Bardzo to dziwne, ponieważ dwukrotnie głosowałem moją kartą wysłaną. Popieram stanowisko pani senator Jazłowieckiej.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo, dziękuję bardzo.

W związku z tym przy 2 głosach za, 1 wstrzymaniu się od głosu i 1 głosie przeciwnym potwierdzam, że komisja poparła projekt aktu prawnego, tak jak on został przedstawiony.

Dziękuję bardzo. Zamykam dyskusję na ten temat.

I przechodzimy do punktu czwartego: wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie harmonizacji prawnych aspektów prawa dotyczącego niewypłacalności.

Również tu Ministerstwo Sprawiedliwości ma głos. Bardzo proszę pana wiceministra Marcina Romanowskiego o przedstawienie, ale króciutkie... Bardzo proszę...

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Marcin Romanowski*: Oczywiście.)

...o przedstawienie stanowiska rządu wobec tego aktu prawnego.

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
MARCIN ROMANOWSKI

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący. Wysoka Komisjo!

Propozycja komisji zmierza do harmonizacji niektórych obszarów krajowych przepisów dotyczących niewypłacalności w celu zapewnienia

jednolitości zasad. Bardzo krótko: rząd co do zasady popiera kierunek zmian zaproponowanych przez Komisję. W szczególności na aprobatę zasługuje projektowana regulacja, która dotyczy śledzenia aktywów wchodzących w skład masy upadłościowej, co umożliwi sądom dostęp do informacji. Pozytywnie należy ocenić również regulacje dotyczące obowiązku członków zarządu w zakresie wystąpienia z wnioskiem o wszczęcie postępowania upadłościowego – regulacje ujednolicające. Wątpliwości zaś budzi chociażby kwestia autonomicznej definicji czynności prawnej, w której to definicji nie uwzględnia się kwestii oświadczenia woli, co jest w polskim porządku prawnym zasadnicze. Również kwestie terminologii dotyczącej bezskuteczności czy nieważności czynności wymagają uszczegółowienia. Mamy także bardzo poważne wątpliwości co do kwestii ponoszenia przez państwa członkowskie kosztów wszczęcia i prowadzenia postępowania upadłościowego uproszczonego, jeśli chodzi o likwidację mikroprzedsiębiorstw.

Z tymi wątpliwościami pozytywnie odnosimy się do przedstawionego przez Komisję Europejską projektu.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.

Pani senator Jazłowiecka jest naszym sprawozdawcą.

Pani Senator, bardzo proszę o przedstawienie racji oraz projektu stanowiska naszej komisji.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Ja rekomenduję komisji przyjęcie zarówno aktu prawnego, jak i stanowiska rządu wraz z uwagami.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.

Pozostaje mi zatem otworzyć dyskusję.

Czy ktoś z pań i panów senatorów chciałby zabrać głos w dyskusji? Nie widzę chętnych.

Zamykam dyskusję.

Przejdziemy do głosowania, kiedy zostanie sprawdzona technika. Bardzo proszę o sprawdzenie techniki, tak żebyśmy nie mieli wątpliwości co do wyników głosowania.

(Głos z sali: Poprosimy o przeprowadzenie głosowania testowego.)

Dobrze, przeprowadzimy głosowanie testowe. Głosujemy zatem, ale nie nad tym aktem prawnym, tylko głosujemy w głosowaniu testowym. Proszę wcisnąć odpowiedni przycisk.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowanie zdalne.

Proszę o zebranie głosów i podanie wyników głosowania.

Proszę? Czyli ile mamy głosów zdalnie?

(Głos z sali: Jest 1 osoba głosująca zdalnie – senator Jazłowiecka.)

Proszę państwa, 1 osoba głosuje zdalnie i 2 osoby na sali, zatem mamy kworum, aby przeprowadzić głosowanie nad tym aktem prawnym.

Zarządzam głosowanie.

Kto z państwa jest za przyjęciem stanowiska zarekomendowanego przez panią senator Jazłowiecką?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Zdalnie.

Proszę o podanie zbiorczych wyników.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ile? Troje.

Głosowało troje senatorów, wszyscy byli za. A zatem potwierdzam, że wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie harmonizacji pewnych aspektów praw a dotyczącego niewypłacalności został zapoiniowany przez komisję pozytywnie. Komisja poparła projekt tego aktu prawnego.

Dziękuję państwu za udział w tym punkcie.

Przechodzimy do punktu piątego: wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie struktur akcji obejmujących akcje uprzywilejowane co do głosu w spółkach ubiegających się o dopuszczenie ich akcji do obrotu na rynku rozwoju ministerstwa... MŚP – tak? Tak.

Ministerstwo Sprawiedliwości z panem wiceministrem Marcinem Romanowskim jest tutaj instytucją prowadzącą.

Panie Ministrze, proszę o przedstawienie tego aktu i stanowiska rządu.

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
MARCIN ROMANOWSKI**

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Rozumiem, że również krótko – tak? Czy mamy czas? Krótko. Dobrze.

To jest projekt dyrektywy, która ma na celu poprawę dostępu przedsiębiorstw Unii Europejskiej do źródeł finansowania na różnym etapie rozwoju. Chodzi o małe i średnie przedsiębiorstwa. Harmonizacja dotyczy struktury akcji, przepisów, które przewidują funkcjonowanie tzw. akcji uprzywilejowanych co do głosu. Wniosek zmierza do zniesienia różnic między krajami członkowskimi w zakresie regulacji dotyczącej struktury akcji, tych akcji, które związane są z uprzywilejowaniem co do głosu. Chodzi o wyeliminowanie kwestii nierównego traktowania czy nierównego dostępu do kapitału w zależności od tego, w jakim państwie dana spółka jest zarejestrowana. Ważną kwestią jest elastyczne podejście, jeśli chodzi o tę dyrektywę.

Jeżeli chodzi o stanowisko rządu, to rząd pozytywnie odnosi się do kierunku zmian proponowanych przez Komisję. Dostrzegamy zaadresowaną tutaj potrzebę harmonizacji niektórych przepisów dotyczących wejścia na rynek notowań małych i średnich przedsiębiorstw, chcących emitować akcje stanowiące właśnie przedmiot obrotu rynkowego. Na pewno dyrektywa zmierza do zapewnienia łatwiejszego dostępu przedsiębiorstw tej kategorii do kapitału, co umożliwi ich rozwój. To elastyczne podejście, czyli harmonizowanie jedynie podstawowych kwestii dotyczących przepisów regulujących wprowadzanie akcji spółek do obrotu na rynku rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw zasługuje na szczególną aprobatę. Te rozwiązania mają na celu umożliwienie przyjęcia przez małe i średnie przedsiębiorstwa struktur akcji z uprzywilejowaniem co do głosu nie tylko w przypadku pierwszej emisji, ale także w przypadku spółek już aktualnie notowanych, co jest zgodne z naszymi rozwiązaniami.

Popieramy również wprowadzenie wymogów informowania przez spółki, które posiadają właśnie taką strukturę akcji albo planują wprowadzić taką strukturę, o takich kwestiach, jak struktura ich kapitału, istniejące ograniczenia w zbywalności akcji, jak też tożsamość akcjonariuszy. Należy też zauważyć np. kwestię

wprowadzenia wspomnianej struktury – co najmniej kwalifikowaną większością głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy. W tej regulacji przewidzianej dyrektywą chodziło o to, aby był wprowadzony taki standard, aby decyzja o przyjęciu takiej struktury akcji i jej zmiany była podejmowana właśnie w taki sposób, w celu zapewnienia większej transparentności i przewidywalności dla akcjonariuszy.

Podsumowując, chciałbym powiedzieć, że pozytywnie odnosimy się do kierunku zmian. Bardzo dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Bardzo dziękuję.

Sytuacja jest klarowna.

Proszę o zabranie głosu panią senator Jazłowiecką, jako naszego senatora sprawozdawcę.

**SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA**

Rekomenduję komisji przyjęcie zarówno projektu dyrektywy, jak i uwag rządu.

(Przewodniczący Bogdan Klich: Uwag rządu nie mamy. To jaka jest rekomendacja pani senator?)

Przyjęcie projektu aktu dyrektywy. Ze stanowiska wynika, że są uwagi.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Pani senator proponuje, aby komisja poparła projekt aktu prawnego. Rozwiązanie nr 1 – tak? *(Senator Danuta Jazłowiecka: Tak.)*

Tak?

(Senator Danuta Jazłowiecka: Odpowiedziałam: tak.)

(Głos z sali: ...Z uwagami rządu.)

Z uwagami rządu... Tylko że rząd pozytywnie odnosi się do tego projektu aktu prawnego i rząd nie ma do niego uwag.

(Senator Danuta Jazłowiecka: W stanowisku rząd wskazał na uwagi.)

Czyli rozwiązanie pierwsze – tak? Pani Senator?

SENATOR

DANUTA JAZŁOWIECKA

Tak.

Tak, Panie Przewodniczący, już 3 razy powtórzyłam „tak”.

PRZEWODNICZĄCY

BOGDAN KLICH

Dobrze, dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania.

Kto z państwa jest za poparciem przez komisję tego projektu aktu prawnego?

Kto się wstrzymał?

Kto jest przeciw?

Zdalnie.

Proszę o podanie wyników.

3 senatorów za, jednogłośnie.

Potwierdzam, że komisja poparła projekt tego aktu prawnego. Zamykam punkt piąty.

Przechodzimy do punktu szóstego. Jest to wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę o odpowiedniej sygnaturze w celu zwiększenia atrakcyjności publicznych rynków kapitałowych w Unii dla przedsiębiorstw i ułatwienia małym i średnim przedsiębiorstwom dostępu do kapitału oraz uchylającej dyrektywę 2001/34WE. Instytucją prowadzącą jest Ministerstwo Finansów. Będziemy rozpatrywać ten wniosek łącznie z wnioskiem dotyczącym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia o odpowiednich sygnaturach w celu zwiększenia atrakcyjności publicznych rynków kapitałowych w Unii dla przedsiębiorstw oraz ułatwienia małym i średnim przedsiębiorstwom dostępu do kapitału.

Jeszcze raz, w obu przypadkach instytucją prowadzącą jest Ministerstwo Finansów, a naszym sprawozdawcą jest pan senator Kazimierz Kleina. Ministerstwo Finansów reprezentuje zdalnie pani wiceminister Anna Chałupa.

Oddaję pani głos, prosząc o przedstawienie stanowiska rządu.

(Zakłócenia w trakcie wypowiedzi)

Prosiłem chyba trzykrotnie o krótkie przedstawienie sprawy. Ponawiam swoją prośbę także i tym razem.

(Zakłócenia w trakcie wypowiedzi)

(Senator Danuta Jazłowiecka: My pani nie słyszymy.)

Nie słyszymy ani nie widzimy pani minister.

(Senator Danuta Jazłowiecka: To ja jestem uprzywilejowana, bo ja panią minister widzę, ale nie słyszę.)

To pani senator ma nad nami przewagę.

Bardzo proszę panią minister o włączenie sprzętu tak, abyśmy mogli panią widzieć i słyszeć.

Pani minister Anna Chałupa.

Coś się dzieje z tym sprzętem...

(Senator Danuta Jazłowiecka: Panie Przewodniczący, ja podejrzewam, że coś jest po naszej stronie, dlatego że ja widzę panią minister i widzę, że ma włączony mikrofon.)

(Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego w Ministerstwie Finansów Jarosław Niezgoda: Dzień dobry, Jarosław Niezgoda, Ministerstwo Finansów. Czy mogę przedstawić wniosek za panią minister, skoro pani minister nie słyhać?)

Tak. Bardzo proszę.

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
ROZWOJU RYNKU FINANSOWEGO
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
JAROSŁAW NIEZGODA

W ramach nowelizacji rozporządzenia prospektowego proponuje się znaczne uproszczenie dokumentów sporządzanych w związku z ofertami publicznymi i dopuszczeniem papierów wartościowych do obrotu. Rząd popiera ten postulat, jednak istotne będzie dla nas wprowadzenie takich ułatwień dla emitentów i przedsiębiorców, które nie spowodują jednocześnie nadmiernego obniżenia ochrony inwestorów, w szczególności inwestorów detalicznych. Ponadto we wniosku Komisja proponuje podniesienie do 12 milionów euro i zharmonizowanie w całej Unii progów, poniżej którego nie ma obowiązku sporządzania prospektu. Rząd nie popiera tego rozwiązania. Od listopada 2023 r. w Polsce będzie funkcjonował próg na poziomie 5 milionów euro, co jest obecnie kwotą najlepiej dostosowaną do warunków na polskim rynku kapitałowym i do wielkości tego rynku.

Zmiany proponowane w rozporządzeniu MAR mają zwiększyć pewność prawa przy interpretacji zakresu pojęcia informacji poufnej. W związku z tym wniosek przewiduje, że obowiązek ujawniania informacji poufnych nie

obejmie etapów pośrednich procesu rozciągniętego w czasie, czego przykładem jest procedura połączenia spółek. Zmiany te zasługują na poparcie, niemniej zdaniem rządu nie eliminują one głównego problemu emitentów, tj. problemu właściwej identyfikacji informacji poufnej.

W zakresie rozporządzenia MAR wniosek zakłada również zmianę przepisów dotyczących list osób mających dostęp do informacji poufnych. Przewiduje się obowiązek sporządzania i wprowadzenia przez emitentów listy osób mających jedynie stały dostęp do informacji poufnych, co budzi wątpliwości rządu, ponieważ uniemożliwi to kompletną weryfikację osób wykorzystujących te informacje. Ponadto z praktyki nadzorczej wynika, że zachowania stanowiące nieuprawnione wykorzystywanie informacji poufnych są najczęściej podejmowane właśnie przez osoby, które mają do nich dostęp incydentalny.

(Przewodniczący Bogdan Klich: Jaki jest wniosek, Panie Dyrektorze?)

Wniosek jest taki, że rząd popiera co do zasady wnioski Komisji Europejskiej, ale z zastrzeżeniami, które przed chwilą przedstawiłem i które są zawarte w stanowisku rządu.

Proszę więc o pozytywnie odniesienie się do wniosku Komisji Europejskiej wraz z uwagami rządu zawartymi w stanowisku rządu.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Bardzo dziękuję.

Pan senator Kazimierz Kleina w stosunku do obu tych propozycji będzie miał jakieś rekomendacje.

Bardzo proszę.

**SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA**

Rekomenduję przyjęcie stanowiska pozytywnego wraz z uwagami rządu.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Świetnie.

Kto z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji? Nie widzę zgłoszeń.

W związku z czym przystępujemy do głosowania.

W sprawie punktu szóstego mamy identyczną rekomendację jak w sprawie punktu siódmego, a zatem w sprawie punktu szóstego i siódmego jest propozycja, aby komisja poparła projekt aktu prawnego wraz z uwagami rządu. Głosujemy osobno.

Kto z państwa jest za takim rozwiązaniem odnośnie do punktu szóstego?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Zdalnie.

Proszę o podanie wyników.

Jednogłośnie, przy 3 głosach za, projekt tego aktu prawnego został zaopiniowany pozytywnie, czyli komisja poparła projekt aktu prawnego wraz z uwagami rządu.

Zarządzam głosowanie odnośnie do punktu siódmego.

Kto z państwa jest za projektem naszego stanowiska przedstawionym przez pana senatora Kazimierza Kleinę? Proszę podnieść rękę.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Zdalnie.

Proszę o podanie wyników.

Tak samo jest w tym przypadku: 3 senatorów głosowało jednogłośnie za. Komisja poparła więc projekt aktu prawnego wraz z uwagami rządu.

Dziękuję bardzo Ministerstwu Finansów. Dziękuję panu senatorowi Kleinie.

Przechodzimy do punktu ósmego: wniosek dotyczący dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę o odpowiedniej sygnaturze w odniesieniu do przepisów dotyczących VAT w epoce cyfrowej. Instytucją prowadzącą jest Ministerstwo Finansów...

(Senator Kazimierz Kleina: Punkt dziewiąty także, oba razem...)

Aha, i punkt dziewiąty, czyli wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie o odpowiedniej sygnaturze w odniesieniu do ustaleń dotyczących współpracy administracyjnej w dziedzinie VAT niezbędnych w epoce cyfrowej.

Bardzo proszę Ministerstwo Finansów o przedstawienie stanowiska rządu.

Pani Minister?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Anna Chałupa: Panie Przewodniczący, czy mnie słyszał?)

Teraz słyszał i widać. Witamy serdecznie.

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
ANNA CHAŁUPA**

Wspaniale.

Bardzo przepraszam za te problemy techniczne, ale cały czas jestem z państwem obecna.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Przedstawiony projekt zmian dyrektywy VAT i rozporządzenia stanowi pakiet zmian pod nazwą „VAT in the Digital Age”. Celem pakietu ViDA jest walka z oszustwami podatkowymi i uchylaniem się od opodatkowania poprzez dostosowanie obowiązujących w kraju regulacji VAT do wyzwań epoki cyfrowej. Rząd RP kierunkowo popiera projekt zmian do dyrektywy VAT, jednakże z określonymi zastrzeżeniami, ze względu na konieczność dążenia do wynegocjowania korzystnych dla Polski rozwiązań już na poziomie dyskusji w Radzie Unii Europejskiej. Z kolei projekt zmian rozporządzenia nr 904/2010 został oceniony pozytywnie, bowiem pozwoli one na skuteczniejsze zwalczanie oszustw w obszarze VAT. Propozycja ta wymaga doprecyzowania i uzgodnienia szczegółów, jednak sam kierunek zmian zasługuje jak najbardziej na poparcie.

Projekt ViDA powinien mieć pozytywny wpływ zarówno na budżety państw członkowskich, jak i budżet Unii Europejskiej oraz powinien pozytywnie wpłynąć na funkcjonowanie uczciwej konkurencji na wspólnym rynku. Prezentowany pakiet w zakresie dyrektywy obejmuje zmiany w 3 obszarach. Pierwszy to obowiązki sprawozdawcze w zakresie VAT, w tym e-fakturowanie, które w Polsce jest realizowane poprzez Krajowy System e-Faktur. Drugi obszar to jest opodatkowanie, pobór VAT za pomocą platform cyfrowych w sektorach zakwaterowania krótkoterminowego oraz transportu. Trzeci obszar dotyczy jednolitej rejestracji VAT w Unii Europejskiej.

W zakresie rozporządzenia nr 904/2010 zmiany dotyczą współpracy administracyjnej w obszarze VAT i powiązane są ze zmianami wcześniej wymienionej dyrektywy VAT.

W odniesieniu do obowiązków sprawozdawczych polski rząd pozytywnie ocenił plan wdrożenia raportowania cyfrowego na podstawie ustrukturyzowanego e-fakturowania dla transakcji wewnątrzspółnotowych, jak Krajowy System e-Faktur w Polsce. W zakresie gospodarki platform rząd pozytywnie ocenia rozszerzenie

obowiązków raportowania przez platformy internetowe oraz ustandaryzowany format danych raportowanych przez platformy. Dalszych negocjacji wymagają jednak kwestie kwalifikacji tego typu usług, tak aby zmiany te nie spowodowały negatywnych konsekwencji dla naszego kraju, jeśli chodzi o wpływy VAT w przypadku tego typu usług.

W odniesieniu do jednolitej rejestracji do celów VAT rząd polski pozytywnie ocenia wszelkie zmiany upraszczające i unowocześniające rozliczenia VAT. Dyskusji wymagają oczywiście kwestie techniczne i ewentualny zakres tych uproszczeń. W zakresie współpracy administracyjnej w obszarze VAT – chciałabym to podkreślić – najistotniejsze znaczenie ma budowa nowego, centralnego systemu VIES, które to rozwiązanie umożliwi administracjom podatkowym państw członkowskich dokonywanie analiz z wykorzystaniem obecnie dostępnych technologii cyfrowych. Dotychczasowe rozwiązania informatyczne VIES nie odpowiadają obecnym poziomom rozwoju IT, więc propozycja ta umożliwi wymianę danych w zakresie transakcji, poza danymi zagregowanymi kwartalnie, które obecnie podlegają wymianie.

Przedstawiając powyższe...

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Pani Minister, dziękujemy bardzo.

Rozumiem, że są uwagi rządu do przedstawionego projektu aktu prawnego, wysłuchaliśmy niektórych spośród uwag. Będziemy oceniać na troszkę bardziej ogólnym poziomie, dlatego proszę o ostateczną konkluzję. Rozumiem, że jeśli chodzi o ten akt prawny, to niektóre wprowadzane nim zmiany ministerstwo w imieniu rządu ocenia pozytywnie, a co do niektórych ma wątpliwości.

Czy dobrze rozumiem?

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
ANNA CHAŁUPA**

Co do niektórych należałoby doprecyzować kwestie uzgodnień na dalszych etapach.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.
Sprawa jest jasna.

Pan senator Kazimierz Kleina, nasz sprawozdawca.

Jakie stanowisko powinna zająć komisja wobec tego aktu prawnego?

SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA

Jeśli chodzi o pierwszy wniosek, to wraz z uwagami rządu jest oceniany jako pozytywny.

Drugi wniosek był w zasadzie... No, to jest etap negocjacji, tam nie ma jakichś specjalnych uwag, ale jeżeli uznajecie państwo, że trzeba pisać, że z uwagami rządu, to tak może być. Ale generalnie konkluzja w tej sprawie jest bardzo pozytywna.

No więc pierwszy wniosek z uwagami rządu, drugi chyba bez uwag...

Tak? Jak pani minister... Pytam, bo przyjmujemy zgodnie z tym, co pani mówi. Czy lepsze byłoby tu też stanowisko z uwagami?

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
ANNA CHAŁUPA

Lepsze byłoby z uwagami, gdyż doprecyzowania byłyby dla nas bardziej korzystne.

SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA

To proponuję 2 razy stanowisko pozytywne wraz z uwagami rządu.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Bardzo dziękuję, Panie Senatorze.

Wszystko wiemy, ale mogą być jakieś pytania i głosy w dyskusji.

Otwieram dyskusję na ten temat.

Czy ktoś z pań i panów senatorów chciałby zabrać głos w dyskusji?

Nie widzę zgłoszeń.

Zamykam dyskusję.

Przechodzimy do głosowania nad wnioskiem dotyczącym dyrektywy... Chodzi o punkt ósmy.

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem tego stanowiska, które zaprezentował senator Kleina?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosy zdalne.

Proszę o podanie wyników.

3 senatorów głosowało za, jednogłośnie. A zatem komisja poparła projekt aktu prawnego wraz z uwagami rządu.

Punkt dziewiąty. Tu analogicznie...

Kto z państwa jest za tym, aby komisja poparła projekt wraz z uwagami rządu?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Zdalnie.

Proszę o podanie zbiorczych wyników.

Głosowało 3 senatorów, wszyscy byli za. W związku z tym jeśli chodzi o punkt dziewiąty, to komisja poparła projekt tego aktu prawnego wraz z uwagami rządu.

Zamykam obrady nad punktem dziewiątym.

Przechodzimy do punktu dziesiątego.

Propozycja prezydium jest taka, aby akty ustawodawcze, które zaraz zacytuję, zostały przyjęte bez uwag. Dotyczy to...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Sekundę.

Dotyczy to aktów o sygnaturach COM(2022): 729 art. 7, 731 art. 7, 732 art. 7, 748 art. 7 oraz COM(2023) – Panie Senatorze, potrzebujemy pana do kworum – 031 art. 7, 053 art. 7, 063 art. 7, 064 art. 7, 065 art. 7, 108 art. 7.

Czy co do tej propozycji prezydium są jakieś inne głosy, czy też możemy przyjąć te akty ustawodawcze bez uwag?

Nie widzę, nie słyszę... Rozumiem, że komisja zaakceptowała niniejsze akty ustawodawcze bez uwag.

Akty nieustawodawcze – w punkcie jedenastym – w sprawie których komisja nie wystąpi o stanowisko rządu. Lista czy propozycja obejmuje akty prawne o następujących sygnaturach. COM(2022): 704, 741, 742, 743; oraz COM(2023): 2, 23, 41, 42, 46, 48, 49, 51, 55, 56, 69, 82, 87, 92, 105, 107, 109, 114, 120 i 123.

Czy jest zgoda, aby w tych sprawach nie występować o stanowisko rządu?

Jest zgoda. Dziękuję bardzo. W takim razie w punkcie jedenastym propozycja prezydium została przyjęta.

I ostatni punkt, bardziej obszerny, który wniosłem do porządku obrad na prośbę pani senator Jazłowieckiej, mianowicie: opinia Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej dotycząca sprawozdania z wyników Konferencji w sprawie przyszłości Europy. Mam nadzieję, że opinia ta zostanie, jak napisaliśmy, „przyjęta na posiedzeniu w dniu 29 marca 2023 r.”, czyli dzisiaj.

Musimy, Panie Senatorze, nad nią się pochylić...

(*Senator Kazimierz Kleina: Ja muszę wyjść, bo jestem w prezydium...*)

To w takim razie pana senatora poprosimy o głosowanie zdalne albo podejście do nas, kiedy będziemy głosować w tej sprawie.

Musimy rozpatrzyć tę opinię. Bardzo proszę panią senator... Rozpatrywaliśmy ten projekt opinii, zastanawialiśmy się nad tym, przeprowadziliśmy bardzo poważną dyskusję na ostatnim posiedzeniu Komisji Spraw Zagranicznych. Mamy świadomość znaczenia naszej opinii. Chciałbym prosić o to, aby pani senator przedstawiła wszystkie zapisy w tym projekcie, wszystkie, które zostały do niego dodane.

Pani senator Jazłowiecka ma głos.

SENATOR

DANUTA JAZŁOWIECKA

Tak naprawdę projekt tej opinii niewiele różni się od opinii, którą omawialiśmy na ostatnim posiedzeniu. Poprawki, które zostały wniesione, to są raczej kosmetyczne poprawki, tak że nie zostały zmienione zapisy ogólne i istotne.

Mnie brakuje tam tylko zapisu, w którym potwierdzilibyśmy deklarację pani komisarz Ursuli von der Leyen, która powiedziała, że rokrocznie będzie, że tak powiem, rozliczać się z wdrażania tych 49 postulatów, z możliwości wdrażania poszczególnych z nich, jak również wyjaśniać, których postulatów nie będzie wdrażała czy też Komisja nie będzie mogła wdrażać. Tego mi brakuje. Wprawdzie mamy zapisane w jednym z punktów, że Komisja rokrocznie będzie organizowała konferencje, ale te konferencje mają mieć związek przede wszystkim z przestrzeganiem wartości unijnych i praworządności. Niemniej

jednak pani komisarz mówiła o rozliczaniu się wobec wszystkich punktów, więc jeżeli komisja uzna, że taki punkt powinien być wprowadzony, to prosiłabym, żeby punkt, w którym została złożona przez panią komisarz deklaracja, znalazł jednak miejsce w tej opinii.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Bardzo dziękuję.

Chyba wszystko jest jasne. Niejasną sprawą zaś jest kworum. Jest nas, Pani Senator... Jesteśmy we dwójkę, ja i pani senator Jazłowiecka. Senator Bosacki deklarował, że po godzinie 10.30 może być dostępny, senator Kleina jest na posiedzeniu innej komisji, senator Szwed także. W związku z tym...

(*Senator Danuta Jazłowiecka: Jeżeli mogę, Panie Przewodniczący...*)

Tak, bardzo proszę.

SENATOR

DANUTA JAZŁOWIECKA

Wiele krajów członkowskich Unii Europejskiej bardzo poważnie potraktowało Konferencję na temat przyszłości Europy, organizując różnego rodzaju wydarzenia związane z zamknięciem tej konferencji. Ja postulowałabym za tym, żebyśmy zorganizowali jednak więcej czasu na przedyskutowanie nawet tego, co się odbyło. No, pan przewodniczący uczestniczył w pracach bardzo ważnej grupy, która pracowała nad wartościami, nad praworządnością. W przypadku sytuacji, jaką mamy w Polsce, uważam, że nie powinniśmy po prostu tylko przyjąć tej opinii, powinniśmy o tym podyskutować. Jeżeli mogę prosić o zorganizowanie takiego spotkania, to byłabym bardzo wdzięczna.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

No tak, ale to się odroczy, Pani Senator, można powiedzieć, na dłuższy czas, a nawet na bardzo długi czas, dlatego, że obecnie mamy, także pani senator ma, mnóstwo spraw na głowie. W związku z tym ja uważam, że jeżeli jest szansa na to, żeby było kworum, to powinniśmy przyjąć tę opinię, a potem jeżeli chodzi o jakiegokolwiek

konferencje, seminaria, sesje itd., to możemy sobie je organizować. Ta opinia ma fundamentalne znaczenie. Doceniam tutaj cały wkład pracy pani senator i naszego zespołu.

W oczekiwaniu na kworum zarządzam przerwę, aż do pojawienia się osób... przynajmniej 1 osoby, tak abyśmy mieli kworum i mogli przeprowadzić głosowanie nad tym projektem opinii.

Dziękuję bardzo. Wrócimy do tematu, aż pojawi się przynajmniej 1 osoba, 1 senator.

(Przerwa w obradach)

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Przybył pan senator Kleina. Muszę powiedzieć, że taka sytuacja zdarza się pierwszy raz w tej kadencji, żebyśmy w tak fundamentalnej sprawie musieli ściągać senatorów i żeby nie było z natury rzeczy kworum. Ale skoro kworum już jest... Dziękujemy panu senatorowi za przybycie i bardzo prosimy...

Ja zarządzam głosowanie nad projektem opinii Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej Senatu RP dotyczącej sprawozdania z wyników Konferencji w sprawie przyszłości Europy, przyjętej na posiedzeniu...

(Senator Danuta Jazłowiecka: Czy ja mogę... Panie Przewodniczący, czy ja mogę jedno zdanie?)

(Senator Kazimierz Kleina: Ale ten komentarz był nie do senatora Kleina, tylko do tych nieobecnych?)

Bynajmniej. Do tych nieobecnych.

Zarządzam głosowanie w tej sprawie.

Kto z państwa jest za przyjęciem projektu opinii naszej komisji...

(Senator Danuta Jazłowiecka: Panie Przewodniczący, czy ja mogłabym jedno zdanie?)

Za chwilę nie będziemy mieć kworum. Proszę dokonać wyboru, Pani Senator.

(Senator Kazimierz Kleina: I później dyskutować.)

Czy pani senator podtrzymuje chęć dalszego dyskutowania, czy też możemy przyjąć pani projekt opinii?

(Senator Danuta Jazłowiecka: Ja chciałabym tylko jedno zdanie powiedzieć, Panie Przewodniczący.)

To bardzo proszę.

**SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA**

Przede wszystkim chciałabym wycofać moją uwagę, zgłoszoną przed chwileczką, odnośnie do zapisu dotyczącego rozliczania się Komisji Europejskiej z wdrażania zaleceń konferencji, ponieważ rzeczywiście taki zapis się znalazł w pktcie 3. Tak że cieszę się, że dokument jest już kompleksowo przygotowany i bardzo dziękuję pani Joannie Kwiecień za przygotowanie tego dokumentu.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Pani senator wprowadza autopoprawkę w pktcie 3...

(Senator Kazimierz Kleina: Ona już jest...)

(Głos z sali: Ona już jest, to jest to zdanie.)

Aha, doskonale, dobrze.

W takim razie głosujemy nad tym projektem opinii, który wszyscy państwo mają przed sobą, opinii Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej Senatu RP dotyczącej sprawozdania z wyników Konferencji w sprawie przyszłości Europy.

Kto z państwa jest za przyjęciem tego projektu opinii?

Kto z państwa jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Zdalnie.

Proszę o podanie wyników.

(Senator Kazimierz Kleina: Nie ma zdalnych.)

Jest zdalnie pani senator Jazłowiecka.

(Senator Danuta Jazłowiecka: Ja już zagłosowałam.)

Jest pani senator i głosuje, i dziękujemy pani, że pani jest.

3 senatorów za, jednogłośnie. Komisja w dniu 29 marca 2023 r. przyjęła projekt opinii komisji dotyczącej wyników Konferencji w sprawie przyszłości Europy.

Dziękuję bardzo. Cieszę się ogromnie, że udało nam się sfinalizować w tych bardzo trudnych okolicznościach prace komisji na dzisiejszym posiedzeniu.

Dziękuję uprzejmie.

Zamykam posiedzenie komisji.

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy